

**SVET
EVROPSKE UNIJE**

**Bruselj, 10. december 2010 (15.12)
(OR. en)**

17443/10

**Medinstitucionalna zadeva:
2010/0208 (COD)**

LIMITE

**ENV 838
AGRILEG 153
AGRI 530
MI 527
DENLEG 147
CODEC 1459**

DOPIS

Pošiljatelj: predsedstvo

Prejemnik: Coreper/Svet

Št. predl. Kom.: 12371/10 ADD 1 ENV 499 AGRILEG 100 AGRI 271 MI 254 DENLEG 71
CODEC 714 - COM(2010) 375 konč.

Zadeva: Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi
Direktive 2010/18/ES glede možnosti držav članic, da omejijo ali prepovejo
gojenje GSO na svojem ozemlju
– poročilo o napredku

I. UVOD

V sklepih Sveta z dne 4. decembra 2008 je navedeno, na katerih posebnih področjih morajo Komisija in EFSA ter države članice ukrepati za izboljšanje izvajanja obsežnega pravnega okvira EU za odobritev gensko spremenjenih organizmov (GSO). Opredeljena so bila naslednja področja: izboljšanje okoljske ocene in mehanizma za spremljanje; ocena socialno-ekonomskih koristi in tveganj; boljša uporaba strokovnega znanja; evropske mejne vrednosti za označevanje semen; občutljiva in/ali zaščitena območja.

Komisija je 13. julija 2010 predlagala nov sveženj o GSO, na podlagi katerega se bodo države članice lahko odločile za omejitev ali prepoved gojenja gensko spremenjenih organizmov (GSO) na delu svojega ozemlja ali na celotnem ozemlju, sedanji znanstveno utemeljeni sistem odobritev EU pa bo z njim ohranjen brez sprememb. Zadevni sveženj sestavljata sporočilo in osnutek uredbe s predlogom spremembe Direktive 2001/18/ES, na podlagi katere bi države članice lahko omejile ali prepovedale gojenje GSO na svojem ozemlju. Spremno priporočilo Komisije o soobstoju dopušča državam članicam več prožnosti, tako da bi pri sprejemanju ukrepov o soobstoju lahko boljše upoštevale svoje lokalne, regionalne in nacionalne okoliščine.

Direktiva 2001/18/ES bi bila spremenjena z novim členom 26b, ki bi državam članicam omogočal, da na svojem ozemlju ali delu ozemlja omejijo ali prepovedo gojenje gensko spremenjenega organizma ali organizmov, ki so bili odobreni na evropski ravni v skladu z veljavnimi predpisi Skupnosti. Za ukrepe omejitve ali prepovedi morajo obstajati drugi razlogi, kot so tisti, ki so povezani s škodljivimi učinki na okolje ali zdravje; prav tako morajo biti v skladu s Pogodbami.

Novo priporočilo o soobstoju državam članicam dopušča več prožnosti pri pripravi nacionalnih ukrepov za soobstoj in jim daje možnost, da določijo območja brez GSO.

Odbor stalnih predstavnikov se je odločil za ustanovitev *ad hoc* delovne skupine zaradi specifičnosti vprašanja in potrebe po obravnavi vseh njegovih različnih vidikov, da bi bilo predlagani sveženj o GSO mogoče celovito preučiti ob upoštevanju kmetijskih, okoljskih, gospodarskih in pravnih vidikov. Naloga te delovne skupine je preučiti sporočilo in osnutek uredbe ter jo vsestransko obravnavati ob upoštevanju spremnega priporočila Komisije o soobstoju. *Ad hoc* delovna skupina je pričela z delom septembra 2010, ko je prevzela naloge od Delovne skupine za okolje. V okviru priprav za delo Sveta mora redno poročati Coreperju.

II. STANJE RAZPRAV

Delovna skupina se je sestala 17. septembra in 11. novembra (po skupni seji z Delovno skupino za okolje 27. julija).

Tako se je pokazalo, katera poglavitna vprašanja in pomisleki zaposlujejo delegacije:

- večina delegacij je menila, da predlog ni ustrezen odgovor na sklepe Sveta iz leta 2008, ki jih je šele treba v celoti uveljaviti;
- večje število delegacij je posebej poudarilo, da je treba pojasniti mehanizem in sprejemljive razloge za omejitve, zavrnitev ali prepoved gojenja GSO v posamezni državi članici;
- več delegacij je podvomilo, da osnutek uredbe, ki jo predlaga Komisija, državam članicam z vidika Pogodb zares prinaša izvedljivo in pravno neoporečno možnost za omejitve ali prepoved gojenja GSO na njihovem ozemlju;
- več delegacij se je spraševalo, kako bo predlagani sistem vplival na mednarodnotrgovinski pravni okvir, zlasti kar zadeva možne tožbe zoper posamezne države članice v okviru STO;
- nekatere delegacije niso bile prepričane v izbor pravne podlage za predlog (člen 114 PDEU);
- nekatere delegacije so izrazile pomisleke glede vpliva tega predloga na notranji trg, zlasti kar zadeva posledice za kmete in morebitno izkrivljanje konkurence;
- nekatere delegacije se sprašujejo o učinkih predlaganega sistema na trg s semeni.

V sklopu seje Sveta za kmetijstvo in ribištvo 27. septembra je bila za zaprtimi vrati opravljena izmenjava mnenj o sporočilu, ki spremlja zakonodajni predlog. Poudarek je bil na gospodarskih posledicah, na notranjih trgih in ukrepih, s katerimi bi zagotovili skladnost predlogov Komisije s pravili STO in pravili notranjega trga.

Svet za okolje je na seji 14. oktobra javno izmenjal mnenja o zakonodajnem predlogu. Zlasti se je posvetil zgradbi svežnja, ki ga je julija sprejela Komisija, ter zahtevam Sveta za okolje iz decembra 2008 in možnosti, da države članice na podlagi predlaganih sprememb zakonodaje na svojem ozemlju primerno in pravno neoporečno omejijo ali prepovejo gojenje GSO.

Med obema izmenjavama mnenj v Svetu je mnogo držav članic ponovilo vprašanja in dvome, izražene že na tehnični ravni v *ad hoc* delovni skupini. Nekatere države članice so sedanji predlog naravnost zavrnil. Poleg tega je pomisleke o predlogu izrazilo tudi več trgovinskih partneric EU in drugih zainteresiranih strani.

Pravna služba Sveta je bila zaprosena za mnenje o pravni podlagi in možnosti nacionalnih ukrepov tako v kontekstu EU kot tudi GATT.

Pravna služba Sveta je v mnenju (dok. 15696/10) ugotovila naslednje:

- predlog v sedanji obliki ni pravilno utemeljen na členu 114 PDEU;
- vsak ukrep, ki bi ga države članice sprejele na podlagi novega člena 26b Direktive 2001/18 v obliki, ki bi izhajala iz sprejetega sedanjega predloga, bi porajal hude pomisleke o združljivosti s Pogodbama oziroma z GATT.

Delegacije so to pravno mnenje pozdravile, Komisija pa se z njegovimi sklepnimi ugotovitvami nikakor ni strinjala¹ in dejala, da je po njenem:

- predlog pravilno utemeljen na členu 114 PDEU ter
- da je združljiv s pravili STO in da ni mogoče sklepati *in abstracto* in *a priori*, da je močno vprašljivo, ali bi bili morebitni ukrepi držav članic, sprejeti na podlagi predloga, združljivi s Pogodbama oziroma z GATT.

¹ Te poglede potrjuje tudi delovni dokument služb Komisije (dok. 16826/10).

Splošno stališče delegacij glede predloga Komisije je večznačno:

- nekatere delegacije so naklonjene ali previdno naklonjene predlogu Komisije, ki ga označujejo za korak naprej na področju GSO, čeprav nekatere med njimi opozarjajo, da je treba storiti še marsikaj;
- več delegacij meni, da je predlog preuranjen oziroma da je naprej treba zagotoviti tisto, kar je zahteval Svet v sklepih z dne 4. decembra 2008, šele potem pa bo mogoče začrtati morebitno razpravo o osnutku uredbe;
- številne delegacije menijo, da je predpogoj za nadaljnjo obravnavo predloga, da Komisija pripravi seznam razlogov, na katere bi se države članice lahko sklicevale, ko bi hotele bodisi omejiti bodisi prepovedati uporabo GSO;
- nekatere delegacije naravnost zavračajo predlog ali imajo iz različnih razlogov zelo močne pridržke (pravne narave ali ker sodijo, da škodi notranjemu trgu ali skupni kmetijski politiki, ali dvomijo v njegovo skladnost s pravili GATT).

COREPER je 8. decembra opravil izmenjavo mnenj, da bi na podlagi poročila predsedstva (dok. 17442/10) zagotovili usmeritve za nadaljnje delo v zvezi s to zadevo.

Izmenjava mnenj je pokazala, da je večina delegacij še naprej pripravljenih razpravljati o osnutku uredbe, med drugim tudi zato, da se pojasnijo pravni vidiki. Vendar pa še močnejša večina delegacij meni, da bi za nadaljevanje razprav morali biti izpolnjeni nekateri predpogoji. Najprej bi morali namreč uveljaviti sklepe Sveta z dne 4. decembra 2008, Komisija pa bi morala pripraviti seznam razlogov, na katere bi se države članice lahko sklicevale, ko bi hotele bodisi omejiti bodisi prepovedati uporabo GSO na svojem ozemlju. Dokler ta dva predpogoja nista izpolnjena, nadaljevanje dela *ad hoc* delovne skupine ne more biti plodno.

Opozoriti je treba tudi, da skupina delegacij, ki sestavlja manjšino, ki lahko prepreči sprejetje, meni, naj se predlog ne obravnava.